

ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΑΠΟ ΑΠΛΕΣ ΛΕΞΕΙΣ

ΣΤΟΧΟΙ

- Να εξετάσουν την προέλευση και τη σημασία της λέξης "πρόσφυγας".
- Να προβληματιστούν ως προς τις προσωπικές και κοινωνικές επιπτώσεις της γλώσσας και για το πώς χρησιμοποιείται για την επικοινωνία.
- Να μάθουν πώς να εκφράζουν την υποστήριξη με λόγια

ΥΛΙΚΑ

Η παρουσίαση (για την προβολή στην τάξη): "Πρόσφυγες (ουσ., πληθ.): Περισσότερο από απλές λέξεις"

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

- "Διαβατήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων: Τα δικαιώματα των παιδιών των μεταναστών και των προσφύγων" και οι οδηγίες για τους πόρους 2016-2017 διατίθεται στο unicef.es/educa

Η χρήση της γλώσσας διαμορφώνει την καθημερινότητά μας, πώς βλέπουμε τον κόσμο και πώς σχετίζουμε με τους άλλους. Όταν χρησιμοποιούμε τον όρο μετανάστης ή πρόσφυγας, αποκαλύπτουμε την ατομική ή συλλογική νοοτροπία μας, η οποία είναι συνεχώς ενισχυμένη, εξασθενημένη ή καταστραμμένη. Είναι επίσης σημαντικό να εξετάσουμε τον τρόπο με τον οποίο βλέπουμε τον εαυτό μας: εάν επρόκειτο να εγκατασταθώ σε άλλη χώρα, θα αναφερθώ στον εαυτό μου ως μετανάστη, πρόσφυγας, ταξιδιώτη ...;

Αυτά είναι μερικά από τα θέματα που μπορούν να συζητηθούν στη δραστηριότητα του μαθηματος της Γλώσσας που θα επικεντρωθεί στη λέξη "πρόσφυγας", τις ρίζες, τις χρήσεις και τις έννοιες της.

Η δραστηριότητα βασίζεται σε μια παρουσίαση που παρουσιάζεται για πρώτη φορά στους μαθητές. Μπορεί να συμπληρωθεί με τη δραστηριότητα της ομάδας ανθρωπίνων διαβατηρίων.

Η παρουσίαση

Αυτή η παρουσίαση ασχολείται με διάφορες πτυχές της χρήσης της γλώσσας. Ενώ η παρουσίαση αποτελείται από έναν αριθμό διαφανειών, δεν είναι απαραίτητο να παρουσιαστούν όλες, καθώς κάθε διαφάνεια είναι ανεξάρτητη από το περιεχόμενο και μπορεί να χρησιμοποιηθεί ξεχωριστά ή ως μέρος μιας επιλογής, ανάλογα με τις ανάγκες των μαθητών.

Η δραστηριότητα μπορεί να ολοκληρωθεί με τους μαθητές να εκπονούν ένα έργο επικοινωνίας για την υποστήριξη παιδιών προσφύγων, όπως προτείνεται στη διαφάνεια 11. Το έργο ή οι εικόνες μπορούν να αναρτηθούν στο blog του σχολείου σας ή στα κοινωνικά μέσα. Μπορεί επίσης να μοιραστεί στη διεύθυνση www.unicef.es/educa όπου θα έχουν την ευκαιρία να δουν και άλλα σχολεία που συνεργάζονται με την UNICEF.

Ακολουθούν ορισμένες προτεινόμενες ερωτήσεις για την καθοδήγηση της συζήτησης

ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ 1

- Αυτός είναι ο ορισμός της λέξης "πρόσφυγας" σύμφωνα με το Oxford English Dictionary.
- Θα προστίθατε ή θα αφαιρούσατε οτιδήποτε στον ορισμό; Παρατηρείτε κάτι ιδιαίτερο σε αυτόν;
- Επιλέχθηκε ως λέξη της χρονιάς το 2015 από το Fundeu (ίδρυμα για τη σωστή χρήση της γλώσσας στα μέσα μαζικής ενημέρωσης), καθώς είναι μια λέξη που χρησιμοποιείται πολύ συχνά στα μέσα μαζικής ενημέρωσης αλλά όχι πάντα σωστά. Είστε βέβαιοι ότι γνωρίζετε πώς να χρησιμοποιήσετε αυτή τη λέξη;

ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ 2

- Τι κοινό έχουν οι αρχαίες ελληνικές και λατινικές λέξεις;
- Γνωρίζετε περισσότερες λέξεις με ρίζες στα Αρχαία Ελληνικά ή Λατινικά;
- Ποιά ήταν η Phuge ή η Fuga; Τι λέει αυτός ο μύθος για τη λέξη "πρόσφυγας";
- Γνωρίζετε άλλες λέξεις με μυθολογική προέλευση;

ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ 3

Εδώ έχουμε τη λέξη πρόσφυγα σε διάφορες γλώσσες.

- Τι κοινό έχουν αυτές οι λέξεις; Πώς ξεκινούν; Πώς τελειώνουν;
- Μπορείτε να ομαδοποιήσετε τις λέξεις σύμφωνα με τις ομοιότητες που έχουν;
- Υπάρχουν ομοιότητες μεταξύ αυτών των λέξεων και των γλωσσών των γειτονικών χωρών;
- Ποιές από αυτά έχουν ρίζες στην αρχαία ελληνική ή τη λατινική γλώσσα;
- Πόσες από αυτές τις γλώσσες μιλάνε σήμερα οι πρόσφυγες; Τι συμβαίνει τα τελευταία εκατό χρόνια;

ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ 4

- Αυτές οι λέξεις μοιράζονται μια κοινή ρίζα με τον "πρόσφυγα", αλλά εννοούν διαφορετικά πράγματα. Τι εννοούν?
- Τι κοινό έχουν αυτές οι λέξεις; Υπάρχει μια κοινή ιδέα που τις χαρακτηρίζει;
- Ποιά λέξη έχει το πλησιέστερο νόημα σε σχέση με τον "πρόσφυγα"; Ποιά είναι η πιο σημαντική έννοια;
- Ποιές λέξεις έχουν θετικές, αρνητικές ή ουδέτερες υποδηλώσεις; Ποιές πιστεύετε είναι η έννοια της λέξης "πρόσφυγας";
- Μπορείτε να σκεφτείτε άλλες λέξεις με παρόμοια σημασία;

ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ 5

- Ποιες λέξεις νομίζετε ότι ομοιάζουν περισσότερο στο να σημαίνουν "πρόσφυγας"; Και περαιτέρω στη σημασία ;
- Πιστεύετε ότι κάποιες από τις λέξεις δεν ανήκουν εδώ; Γιατί;
- Αν έπρεπε να τα ομαδοποιήσετε ως θετικές, αρνητικές ή ουδέτερες λέξεις, πώς θα το κάνατε;
- Εάν έπρεπε να κάνετε έναν χάρτη όπου θα συνδέατε όλες τις λέξεις, πώς θα το κάνατε;
- Θα προσθέσετε λέξεις σε αυτή τη λίστα; Ποιές λέξεις θα προσθέτατε; Συμπεριλάβετε αυτές στο χάρτη ιδεών σας.

ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ 6

- Γνωρίζετε αυτές τις λέξεις;
- Ποιές είναι οι σημασιολογικές έννοιες αυτών των λέξεων; Ποιές είναι όμως οι εννοιολογικές σημασίες των λέξεων αυτών ; Ποιές οι πραγματικές χρήσεις που κάνουμε με αυτές τις λέξεις;
- Η πρόθεση του ομιλητή και η νοοτροπία του ακροατή επηρεάζουν την έννοια αυτών των λέξεων; Τι γίνεται με το πλαίσιο; Ποιές από αυτές έχουν πάντα προσβλητικό περιεχόμενο και ποιές γίνονται προσβλητικές ανάλογα με το πλαίσιο μέσα στο οποίο χρησιμοποιούνται; Μπορείτε να σκεφτείτε ένα παράδειγμα;
- Ξέρετε το τραγούδι "Frijolero" των Molotov; Παρατηρείτε κάποια συγκεκριμένη χρήση της γλώσσας σε αυτό το τραγούδι; Γνωρίζετε άλλα παρόμοια τραγούδια;
- Ποιές παρόμοιες λέξεις γνωρίζετε; Πιστεύετε ότι είναι αποδεκτή η χρήση τους;
- Πιστεύετε ότι η ίδια η λέξη "πρόσφυγας" μπορεί να είναι υποτιμητική; Το "Common Sans", δηλαδή "ο Άνθρωπος" είναι μια τυπογραφική γραμματοσειρά που αλλάζει αυτόματα τη λέξη "πρόσφυγας" σε "άνθρωπο" και δημιουργήθηκε ως μέρος μιας εκστρατείας ευαισθητοποίησης; Τι πιστεύεις για αυτή την ιδέα;

ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ 7

- Μιλάμε διαφορετικά για τους μετανάστες και τους πρόσφυγες σε αυτούς τους κύκλους;
- Τι μπορεί να ειπωθεί και τι όχι στο εκάστοτε περιβάλλον;
- Γιατί πιστεύετε ότι υπάρχουν διαφορετικές ομιλίες σχετικά με τη μετανάστευση και την αναζήτηση ασύλου σε διαφορετικά περιβάλλοντα;
- Πιστεύετε ότι είναι θετικό ή αρνητικό να αλλάξουμε τον λόγο μας για ένα θέμα σε διαφορετικά πλαίσια; Ποιός ωφελείται; Μπορεί αυτό να ζημιώσει κάποιον;

ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ 8

- Από πού προέρχονται αυτοί οι άνθρωποι;
- Όταν μιλάμε για πρόσφυγες, ποιό πιστεύουμε πως είναι; (Π.χ. γυναίκες, άνδρες, μωρά, κορίτσια, φοιτητές, εργαζόμενοι ...)
- Πού πιστεύετε ότι ζουν στις μέρες μας οι περισσότεροι πρόσφυγες; Στην Ευρώπη, στην Ασία, στην Αφρική ή στην Αμερική;
- Πιστεύετε ότι οι αιτούντες άσυλο είναι ένα πρόσφατο φαινόμενο ή υπάρχει εδώ και πολύ καιρό;

ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ 9

- Τι έχετε δει, να διαβάσετε ή να ακούσετε στις ειδήσεις;
- Τι γνωρίζουμε για τους πρόσφυγες από αυτό που λέγεται στα μέσα ενημέρωσης;
- Αν έπρεπε να περιγράψουμε έναν πρόσφυγα μόνο από αυτό που απεικονίζεται στα μέσα ενημέρωσης, τι είδους άτομο θα ήταν αυτός / αυτή;

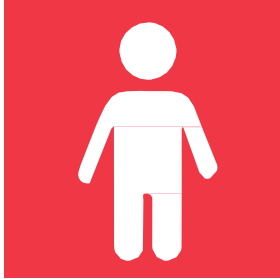
ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ 10

- Θα λέγατε ότι πίσω από αυτές τις φωτογραφίες υπάρχουν πολιτικά κίνητρα;
- Πιστεύετε ότι είναι καλές ή κακές αποφάσεις; Ποιούς επωφελούν και ποιούς θέτουν σε κίνδυνο;
- Ποιές αποφάσεις θα κάνατε εάν βρισκόσασταν στην κυβέρνηση;
- Ποιές αποφάσεις είναι διεθνείς, εθνικές ή τοπικές;
- Σε ποίο κυβερνητικό επίπεδο πιστεύετε ότι θα μπορούσατε να ασκήσετε μεγαλύτερη επιρροή: σε διεθνές, εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο; Τι θα μπορούσατε να κάνετε;

ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ 11

- Υπάρχει κάτι που θα θέλατε να πείτε σχετικά με τους μετανάστες και τους πρόσφυγες;
- Τι μορφή θα σας επιτρέψει να εκφράσετε τον εαυτό σας καλύτερα;
- Ποιό θα είναι το ακροατήριό σας;
- Τι θέλετε να επικοινωνήσετε; Θέλετε να ενημερώσετε, να πείσετε, να εκπαιδεύσετε ή να κινητοποιήσετε άλλους;
- Τι πόρους και ικανότητες διαθέτετε; Ποιές δυσκολίες προβλέπετε;
- Πώς θα το κάνατε; Πώς θα το γνωστοποιούσατε;

ΗΜΕΡΑ ΠΑΙΔΙΟΥ

20 Νοεμβρίου είναι η Παγκόσμια Ημέρα για τα Δικαιώματα του Παιδιού.

Ένας καλός τρόπος να γιορτάσουμε αυτή την ημέρα είναι να κάνει η τάξη ένα συλλογικό διαβατήριο. Η δραστηριότητα υπογραμμίζει το δικαίωμα των παιδιών στην ταυτότητα, την υπηκοότητα και την προστασία. Το Διαβατήριο της Ανθρωπότητας μας επιτρέπει να επεκτείνουμε μια συμβολική πρόσκληση σε παιδιά που αναζητούν προστασία και καταφύγιο, όπως ο Mustafa, ο Ivine και ο Malak.

Το διαβατήριο, το οποίο διατίθεται στο [unicef.es/educa](https://www.unicef.es/educa), έρχεται σε ασπρόμαυρο και μπορεί να χρωματιστεί και να διακοσμηθεί από την τάξη.

© UNICEF/UNI197544/Ose